

Victoria Benedictsson

Bibliografi

Större delen av Victoria Benedictssons litterära kvarlåtenskap – dagböcker, brev, manuskript samt även foton m.m. – finns i Victoria Benedictssons arkiv på handskriftsavdelningen, Universitetsbiblioteket i Lund. Det mesta är utgivet av trycket. Vid sin död testamenterade Victoria Benedictsson sina efterlämnade skrifter till vännen och författarkollegan Axel Lundegård att fritt förfoga över. Gränserna mellan upphovsmännen är därför ofta oklar. Ett par postumt publicerade verk bär båda författarnas namn, andra texter färdigställdes av Axel Lundegård utan att det klart framgår av författarangivelsen. Även under Victoria Benedictssons livstid var samarbetet dem emellan nära och gränserna många gånger suddiga.

Samlade skrifter utgavs 1918–1920 av Axel Lundegård med hans kommentarer och med handskriftsstudier av Ingrid af Schultén. De första urvalen ur brev och dagböcker utkom i volymer redigerade av Axel Lundegård (1890, 1908, 1928) eller i romaner som bär hans namn. Utdrag ur dagboken kom också i Fredrik Böök, *Victoria Benedictsson och Georg Brandes* (1949). En fullständig utgåva av dagböckerna kom i Christina Sjöblads redigering (1978–1985). Se även Bergfasth, Cecilia, *Bibliografi över Victoria Benedictsson (Ernst Ahlgren)*, (Linköping, 2001).

Av Ernst Ahlgren/Victoria Benedictsson

1. Tryckta skrifter 1876–1888

1876

Sirénen. Följetong i *Sydsvenska dagbladet Snällposten*, nr 238–265 (pseud. Tardif)

1884

Från Skåne. Studier (Stockholm, 1884) [SS I]

1885

Pengar. Novell (Stockholm, 1885) [SS III]

”Lycka”, i Axel Lundegård, *I gryningen. Novelletter* (Upsala 1885)

Final. Skådespel i 3 akter. Af Ernst Ahlgren och Axel Lundegård (Stockholm, 1885) [SS VI]

1887

Fru Marianne. Roman (Stockholm, 1887) [SS IV]

Folklif och småberättelser (Stockholm, 1887) [SS I]

Postuma utgåvor

1888

Modern. En berättelse. Af Ernst Ahlgren och Axel Lundegård (Stockholm, 1888) [SS V]

Berättelser och utkast (Stockholm, 1888) [SS II]

1889

Romeos Julia. Dramatisk interiör i en akt (Köpenhamn, 1889) [SS VI]

1890

Den bergtagna. En kärlekens tragedi. Af Ernst Ahlgren och Axel Lundegård (Stockholm, 1890) [SS VI]

Efterskörd (Stockholm, 1890) [SS II]

2. Samlingsutgåvor

Samlade skrifter I–VII utgivna av Axel Lundegård:

I. *Från Skåne. Folkliv och småberättelser.* Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård (Stockholm, 1918)

II: *Berättelser och utkast. Efterskörd.* Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård samt Handskriftstudier av Ingrid af Schultén (Stockholm, 1919)

III. *Pengar.* Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård (Stockholm, 1919)

IV: *Fru Marianne.* Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård (Stockholm, 1918)

V. *Modern.* Tillsammans med Axel Lundegård och med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård och Handskriftstudier av Ingrid af Schultén (Stockholm, 1919)

VI. *Dramatik.* Av Ernst Ahlgren och Axel Lundegård. Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård samt Handskriftstudier av Ingrid af Schultén (Stockholm, 1920)

VII. *Studier och brottstycken.* Med person- och bokhistoriska anteckningar av Axel Lundegård (Stockholm, 1920)

Postumt tryckta verk som ej ingår i *Samlade skrifter*

Teorier. Ett lustspel. Med inledning av Christina Sjöblad (Stockholm, 1988)

Den bergtagna. Redigering och kommentarer av Jenny Berggren samt med förord av Birgitta Holm (Umeå, 2008)

Dagböcker och brev

En självbiografi ur bref och anteckningar. Samlade och utgivna av Axel Lundegård (Stockholm, 1890)

En självbiografi ur bref och anteckningar. Samlade och utgivna av Axel Lundegård. 2:a, omarb. uppl. (Stockholm, 1908)

Dagboksblad och brev. I–II. Samlade till en levnadsteckning av Axel Lundegård (Stockholm, 1928)

Fredrik Böök, *Victoria Benedictsson och Georg Brandes* (Stockholm, 1949)

Stora Boken. I. Dagbok 1882–1884. Utgiven och med kommentarer av Christina Sjöblad (Lund, 1978)
Stora Boken. II. Dagbok 1884–1886. Utgiven och med kommentarer av Christina Sjöblad (Lund, 1982)
Stora boken och Dagboken. III. Dagbok 1886–1888. Utgiven och med kommentarer av Christina Sjöblad (Lund, 1985)
”Victoria Benedictsson og Georg Brandes.” Korrespondens 1886–1888. I: Georg og Edv. Brandes, *Brevveksling med nordiske forfattere og videnskabsmænd*. 6 Utg. Morten Borup tills. m. Francis Bull och John Landquist (Köpenhamn, 1939)
Bref från Victoria Benedictsson till Karl och Matti af Geijerstam. Utgivna av Matti af Geijerstam (Stockholm, 1909)
Ernst Ahlgren och Esselde. En brefväxling. Utgiven av Sigrid Leijonhufvud (Stockholm, 1910)
Victoria Benedictssons brev till Axel Lundegård 28 juli 1885. Utgivet av Greger Antofft (Hörby 1985)

Populärutgåvor

Skrifter, red. Fredrik Böök (Stockholm, 1950)

[1] *Från Skåne. Pengar*

[2] *Fru Marianne. Roman*

[3] *Folkliv och småberättelser*

[4] *Skådespel och dagböcker; Romeos Julia; Den bergtagna; Ur stora boken och dagboken*

Många enstaka verk har kommit ut i populära utgåvor genom decennierna, bland de mer ambitiösa kan nämnas:

Pengar. Med efterord av Karin Westman-Berg (Stockholm, 1979, 2007)

Den bergtagna och andra berättelser. Med förord av Ebba Witt-Brattström (Stockholm, 1982)

Översättningar

Översättningar till danska, tyska, holländska kom redan under Victoria Benedictssons livstid, bland annat *Fru Marianne* och *Pengar*. Senare har *Pengar* översatts till danska, norska, finska, engelska, tyska, holländska och ryska; *Fru Marianne* har översatts till tyska, ryska, ungerska, finska; *Modern* till danska, holländska, finska. En del berättelser och dramer finns också i översättning.

Om Ernst Ahlgren/Victoria Benedictsson

Framställningar i översiktsverk som litteraturhistorier upptas inte här.

Monografier eller verk av monografikaraktär

Bjørby, Pål, *The study of a vision in the authorship of Victoria Benedictsson* (1992).

Böök, Fredrik, *Victoria Benedictsson*. Svenska akademiens minnesteckningar (1950).

Dahlerup, Pil, ”’Sol’, siger De – hvor skulle jeg få den fra?”, *Könsroller i litteraturen*

Feuk, Mathias, *Ernst Ahlgren* (1913).

Forssberger, Annalisa, *Ekön och speglingar. Studier kring Victoria Benedictsson, Johanne Luise Heiberg och Herman Bang* (1961).

Hammar, Inger, ”Med dunkla brev på djupa vatten. Victoria Benedictsson och offerrollen”, *Samlaren* 1998, s. 40–53.

Holm, Birgitta, *Victoria Benedictsson* (2007).

Key, Ellen, *Ernst Ahlgren. Några biografiska meddelanden* (1889).

Landquist, John, *Victoria Benedictsson* (1909).

Larsson, Lisbeth, ”About her dead body. Victoria Benedictsson and the beginnings of a new biography”, i *The New Woman and the aesthetic opening. Unlocking gender in twentieth-century texts*. Utg. Ebba Witt-Brattström (2004), s. 35–49.

Linder, Sten, *Ernst Ahlgren i hennes romaner. Ett bidrag till det litterära åttitalets karaktärstik* (Stockholm 1930).

Lundbo Levy, Jette, *Den dubbla blicken. Om att beskriva kvinnor. Ideologi och estetik i Victoria Benedictssons författarskap* (1982).

Mauray, Lucien, *L’amour et la mort d’Ernst Ahlgren. Le roman vécu d’une romancière suédoise* (1945).

Moberg, Verne, *The truth and work of Victoria Benedictsson. Levels of reality in her writing life* (1984).

Norrmann, Margit, *I livets hand. En studie i Victoria Benedictssons religiösa föreställningsvärld* (1978).

Olsson, Hagar, *Möte med kära gestalter* (1963).

Primander, Ingrid, *Den auktoritativa texten. Studier i Victoria Benedictssons författarskap* (1994).

Rosengren, Karl Erik, *Victoria Benedictsson* (1965).

Sandström, Tora, *En psykoanalytisk kvinnostudie. Ernst Ahlgren – Victoria Benedictsson* (1935).

af Schultén, Ingrid, *Ernst Ahlgren. En litterär studie* (1925).

Sjögren, Margareta, *Rep utan knutar. Victoria Benedictsson – en levnadsteckning* (1979).

Tønnesen, Mette, *Identitet og arbejde. En læsning af Victoria Benedictssons forfatterskab* (1983).

Framställningar med enskilda verk i centrum

Bergström, Gunilla, ”Farsen om sedlighetsterrorismen”, *Entré*, 1992, 1, s. 31–34. (Teorier)

Bjørby, Pål, ”Myth and illusion. The aesthetics of self in Victoria Benedictssons Pengar”, *Edda*, 1985, 4, s. 209–229.

Forsås-Scott, Helena, ”Makt och text i Victoria Benedictssons Pengar”, *Det moderna genombrottets prosa. Sju analyser*, red. Yvonne Leffler (2005), s. 27–42.

Harrie, Ivar, *Ett unikum i världslitteraturen* (1949).

Heggestad, Eva, ”Nostalg eller framtidsvision – Victoria Benedictssons Fru Marianne”, *Det moderna genombrottets prosa. Sju analyser*, red. Yvonne Leffler (2005), s. 43–58.

Homann, Ulrich, ”Några steg mot kvinnligheten. Sexualitetens och konstens problem i Victoria Benedictssons ’Den bergtagna’”, *Norrøna*, 1990, 6, s. 51–56.

Hultén, Eva-Lotta, ”Victoria Benedictsson och hennes dagbok”, *Horisont*, 2, 1997, s. 4–15.

Lyngfelt, Anna, "Det förtroliga berättandet i Victoria Benedictssons 'I telefon'" och "En retoriskt framvisande dramaturgi i Victoria Benedictssons 'Romeos Julia'", i förf:s *Den avväpnande förtroligheten* (1996) s. 105–116; 117–129.

–, "Kvinnoroller och språkliga schabloner i Victoria Benedictssons Romeos Julia", i *Det moderna genombrottets dramer. Fem analyser*, red. Yvonne Leffler (2004), s. 77–86.

Melberg, Arne, *Fördömda realister. Essäer om Cederborgh, Almqvist, Benedictsson, Strindberg* (1985) (*Fru Marianne*).

Moberg, Verne, "Women and nature in art. Reading the meanings of National museum scene in Victoria Benedictsson's novel 'Pengar'", *Edda*, 1981, 1, s. 13–21.

Stenberg, Helen, "'När musslan är död'. Om den självbiografiska diskursen i Victoria Benedictssons Den bergtagna", *Tijdschrift voor skandinavistiek*, 2001, s. 383–410.

Svanberg, Victor, *"Fru Mariannes" tillkomstshistoria* (1932).

Thompson, Birgitta, "Folklore and myth in Victoria Benedictsson's story 'Den bergtagna'", *Trivium*, 1993, s. 139–153.

– "Victoria Benedictssons novell 'Förbrytarblod'", *Tidskrift för litteraturvetenskap*, 1995, 3/4, s. 70–85.

Wendel, Göran, "Ernst Ahlgrens pengar. Victoria Benedictsson", i förf:s *Från 30-tal till 30-tal* (1995), s. 83–113.

Vinge, Louise, "Om mat och ätande hos Victoria Benedictsson. *Mat, madaro och gille*", red. Birger Bergh och Helmer Lång (1983), s. 98–102.

Vonhoegen, Corinna, *"Das Weiss öffnen, um das Schwarz hervorkommen zu lassen." Zur Schrift in der Dramatik Victoria Benedictssons und Cecilie Løveid* (1996).

Wichmann, Sonja, "In search of the self. Authorship and identity in Victoria Benedictsson's diary 'Stora boken'", *Scandinavian studies*, 2004, 2, s. 137–154.

Witt-Brattström, Ebba och Domellöf, Gunilla, "Romanen om Marianne. Att läsa och att skriva sitt livs story." *Ord och Bild* nr 4–5, 1981, s. 51–65.

Witt-Brattström, Ebba, "Ur textens mörker – Victoria Benedictsson", *Ur könets mörker* (1993), s. 67–88 ("Ur mörkret").

– *Dekadensens kön. Ola Hansson och Laura Marholm* (2007).

Öhman, Anders, "Apologin och 1880-talet", i förf:s *Apologier. En linje i den svenska romanen från August Strindberg till Agnes von Krusenstjerna* (2001), s. 33–78 (*Pengar*).

Författarskapet i olika sociala och kulturhistoriska kontexter

Berg, Mie och Francke, Ellen, "'Att jag är kvinna har varit mitt livs förbannelse'. Sykelig seksualnevrose eller sunt oprör hos Victoria Benedictsson?", *Vinduet* 3, 1978, s. 2–10.

Björck, Staffan, "Vänskapens pris. En episod från Ernst Ahlgrens sista levnadsår", i förf:s *Vänskapens pris* (1995), s. 247–292.

Claesson Pipping, Git, *Könet som läsanvisning. George Eliot och Victoria Benedictsson i det svenska 1880-talet – en receptionsstudie* (1993).

Dahlerup, Pil, "Den kvindelige naturalist", *Vinduet*, 1975, 2, s. 30–37.

Dahlgren, Lotten, *Lyran. Interiörer från 1870- och 80-talens konstnärliga och litterära Stockholm* (1913), s. 254–263.

Enander, Christer, "I vänskapens namn. Victoria Benedictsson och Axel Lundegård", i förf:s *Ett skott i natten och andra litterära essäer* (2007), s. 17–30.

Garnert, Jan, *Hallå! Om telefonens första tid i Sverige* (2005), s. 145–149.

Gay, Peter, *The bourgeois experience. Victoria to Freud. Vol. I: Education of the senses* (1984), s. 112–117.

- Gedin, David, *Fältets herrar. Framväxten av en modern författarroll. Artonhundraåttitalet* (2004).
- Heitmann, Annegret, "The moving statue. Art and femininity in texts by women authors around 1900." I: *The New Woman and the aesthetic opening. Unlocking gender in twentieth-century texts*. Utg. Ebba Witt-Brattström (2004), s. 15-33.
- Jørgensen, Charlotte, *Ernst & Victoria. Et dobbeltportræt af Victoria Benedictsson* (1995).
- Knudsen, Jørgen, *Georg Brandes. Symbolet og manden 1883-1895*. 1 (1994), s. 231-249.
- Leopold, Svend, *Erindringer fra min ungdom* (1928), s. 75-81.
- Lindén, Claudia, *Om kärlek. Litteratur, sexualitet och politik hos Ellen Key* (2002).
- Lång, Helmer, "Sappho i Hörby. Var Victoria Benedictsson lesbisk?", *Kvinnor, vagabonder, visionärer* (1981), s. 69-86.
- Sjöblad, Christina, *Baudelaires väg till Sverige. Presentation, mottagande och litterära miljöer 1855-1917* (1975).
- "Victoria Benedictsson som silhuettklippare", *Svensk litteraturtidsskrift*, 1979, 3, s. 34-46.
- Thompson, Birgitta, "Victoria Benedictsson och August Strindberg i 1880-talets Köpenhamn, *Horisont*, 1992, 6, s. 5-25.
- Wamberg, Bodil, *Lykken er en talisman. En kærlighedshistorie fra 1880'ernes København* (1994).
- Williams, Anna, "Kvinna och åttiotalsförfattare. Victoria Benedictsson, Anne Charlotte Leffler och Alfild Agrell i litteraturhistorien", *Bakom maskerna*, red. Yvonne Leffler (1997), s. 19-46.
- Wirmark, Margareta, *Noras systrar. Nordisk dramatik och teater 1879-99* (2000).
- Witt-Brattström, Ebba, "What happens to me while I am speaking?. Femininity, death and speech in Paula Modersohn-Becker, Victoria Benedictsson and Edith Södergran, *Paletten*, 2, 1996, s. 67-72.

Länkar

<http://www.columbia.edu/cu/swedish/vb/victorialives.html>
<http://www.columbia.edu/cu/swedish/bway/scanwayflyer.html>

Birgitta Holm

Litteraturbanken, 2008